నాకు నచ్చిన నా కథ

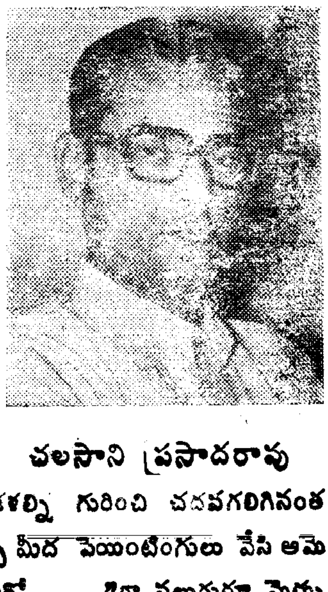

చలసాని ప్రసాదరావు

నేను కథలేవీ కాలక్షేపానికి రాయలేదు. ప్రతి కథలోనూ ఏదో ఒక విషయం, నలుగురూ ఆలోచించవలసి ఉన్న విషయం — వారి దృష్టిలోకి తేవాలనే లక్ష్యంతోనే రాస్తూవచ్చాను. కథలు రాసినా, కబుర్లు రాసినా, వ్యాసం రాసినా తొలి నుండీ నా రచనా లక్ష్యం అదే।

నేను స్వయంగా చిత్రకారుడిని। ఆరేళ్ళు ఫైన్ ఆర్ట్స్ కాలేజీలో చదివి, డిప్లొమా పొంది, పదేళ్ళు చిత్రకారుడిగా ప్రభుత్వోద్యోగం చేసినవాడిని. వందలాది స్థానిక, జాతీయ, అంతర్జాతీయ కళా ప్రదర్శనలను చూసినవాడిని. చిత్ర, శిల్ప కళల్ని గురించి చదవగలిగినంత చదివి, రాయగలిగినంత రాసినవాడిని. ఎమర్జన్సీ మీద పెయింటింగులు వేసి అమెరికాలో కూడా ప్రదర్శింపజేసినవాడిని. "నభూతో........"గా నలుగురూ మెచ్చుకున్న ఏకైక చిత్రకళా "సంచిక" అనదగిన "కళ" ఆరు సంపుటాలు ఎడిట్ చేసి, ప్రచురింపచేసినవాడిని.

కనుక — ఈ చిత్ర శిల్పకళా రంగాల్ని గురించి సాధికారంగా మాట్లాడగల అర్హత నాకున్నదని ఇపుడుగాదు, పన్నెండేళ్ళ క్రితమే అనుకున్నాను. అలా అనుకుని ఈనాటి ఆధునిక కళగా చలామణీ అవుతున్న చిత్రకళలోని కొన్ని వంచనా ధోరణులను.... వాటిని ప్రోత్సహిస్తున్న కళోద్ధారకులనబడే పెద్దలనూ

....ఈ కుహనా కళ గురించి ఏమీ తెలియకపోయినా, తెలిసినట్లు నటించటమే "కళాభిజ్ఞత" అనుకుని ఆత్మవంచన చేసుకునే "కళాభిమాను"లనూ........

ఈ కథద్వారా బట్టబయలు చేయడం, ఆ విధంగా పాఠకులకు నిజం చెప్పటం నా లక్ష్యం.

అది విజయవంతంగా చేశానని నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ కథ రచనా కాలం 1973। మరో విశేషం....ఇలాంటి సంఘటనలు కొన్ని నిజంగా జరిగాయి।

మాస్టర్ పీసు....

"మన సుబ్రావ్‌గాడు ఈ కళాఖండంద్వారా మన మట్టి బుర్రల్లోకి ఎక్కించ దలచిన మహత్తర సందేశం ఏమిటంటావు?" రావు నుద్దేశించి అడిగాడు దాసు.

రావు బుర్ర గోక్కోలేదు, కళ్ళజోడు సవరించలేదు, ఎదురుగా ఉన్న పెయింటింగును గానీ, పై కప్పునుగానీ పరిశీలించటం లాంటి వేవీ చేయలేదు. అతని చూపులు కొంత దూరాన్న ఓ శిల్పం ముందున్న ఇద్దరమ్మాయిల మీద నున్నాయి. ఆ చూపులు నిశితంగా వారి సౌందర్యాన్ని ఎక్స్‌రే తీస్తున్నట్లున్నాయి.

ఆర్ట్ గ్యాలరీలో ఉన్న కొద్దీ ట్యూబ్‌లైట్లు వెలిగిపోతున్నాయి। వాటి క్రింద ఓ నలభై దాకా రంగురంగుల పెయింటింగులు మెరిసిపోతున్నాయి।

ఆ నలభైలోనూ మూడు సుబ్బారావువి. అతను ఎంతో కొంత పేరున్న చిత్రకారుడే। ఆ మూడింట్లోనూ ఒకదానికి వెయ్యి రూపాయల 'అవార్డ్' వచ్చింది. ఆ పెయింటింగ్ గురించే అడిగాడు దాసు. ఎగ్జిబిషన్లో ఆ అవార్డ్ రావటం అంటే "ఈ దేశంలోని ఈ సంవత్సరపు ఆర్టులోకెల్లా సర్వోత్తమ కళా ఖండం ఇదీ" అని చాటి చెప్పటమే. ఓ మంత్రిగారు "తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక – కళాభివృద్ధి – అది ఎటుల జరగగలదు" అనే అంశంపై అనర్గళంగా ఉపన్యసించి స్వహస్తాలతో సుబ్బారావుకు వెయ్యి రూపాయల చెక్కు అందించి, బరువైన దండొకటి వేసి, షేక్‌హాండిచ్చి ఇంకా రెండు గంటలన్నా కాలేదు.

ఆ చిత్రానుద్దేశించే అడిగాడు దాసు. కానీ, రావు పలకలేదు. కనీసం ఇటు చూడనన్నా లేదు.

"మన వాడికి ఈ పెయింటింగుల కన్నా ఆ ఆడపిల్లలే కళాత్మకంగా ఉన్నట్లున్నారు!" అన్నాడు మూర్తి.

"మంత్రిగారు తెగ పొడిగిన వెయ్యిరూపాయల కళాఖండం కళ్ళెదుట ఉండగా రావుగాడు ఇలా ఆ ముసలమ్మాయిల్ని చూస్తూ గుటకలు మింగుతూండటం కళారంగానికే ఇన్సల్టు!" అన్నాడురాజా.

రావు ఊరుకోలేదు. "ఎదురుగా సజీవ శిల్పాలు కదలాడుతూండగా చూసి సంతోషించలేని ఈ కళాభిమానం తగలెయ్య! ఏముందోయ్, ఈ సుబ్రావ్‌గాడి పెయింటింగుల్లో?" అన్నాడు నిర్లక్ష్యంగా.

"అక్షరలక్షలు చేసే మాట సెలవిస్తివిరా రావూ! నువ్వో ఎగ్జిబిషన్ పెట్టి అందులో ఇలాంటి అమ్మాయిల్ని కళాత్మకంగా వేలాడదీయరాదురా! చూసి తరిద్దుము గదా!" అన్నాడు దాసు.

"నా సంగతికేం గానీ. పోనీ నువ్వు చెప్పరాదురా మూర్తీ! ఈ కళాఖండం లోతుపాతులు! రోజు సాయంత్రం సుబ్రావ్‌గాడితో కలిసి ఒన్ బై టూ కాఫీ త్రాగి ఈరానీ హోటళ్లో ఆర్టును గురించి ఉపన్యాసాలిస్తుంటావుగదా!" అన్నాడు రావు.

సుబ్బారావు ఈ నలుగురికీ కూడా పరిచయస్తుడే! మూర్తికి మాత్రం మంచి మిత్రుడు!

"ఏమైనా సుబ్రావ్‌లో ఈ మధ్య కొంత ప్రొగ్రెస్ కనిపిస్తోందిలే." అన్నాడు మూర్తి!

"అవునవును! ఈ మధ్య వాడు గడ్డం, మీసాల్లో చాలా అభివృద్ధి కనిపిస్తోంది సుమా! ఈ మధ్య దూరాన్నుంచి చూసి పోల్చుకోలేకనే పోయాను!" అన్నాడు దాసు

~~"వాడి వేషంలాగే వాడి కళాఖండాలూ గుర్తుపట్టటం~~ కష్టమయిపోతుందిలే! ఇంతకీ ఈ మాస్టర్ పీస్ మనకిచ్చే మహత్తర సందేశం ఏమిటంటారూ?" ప్రశ్నించేడు రావు.

ఎదురుగా సుబ్బారావు పెయింటింగ్ ట్యూబ్‌లైట్ల పాల వెలుగులో కాంతులు విరజిమ్ముతోన్నట్టుంది. ఆ నలుగుర్లోనూ మూర్తి ఇక్కడే కాస్త ఆర్టును గురించి దాటీగా మాట్లాడగలవాడు.

"ఏముంటుంది! మీరు ఇలాగే రంగులు అర్చుపెట్టి కాన్వాసులు ఖరాబుచేసి అవార్డులూ, వెయ్యేసి రూపాయలూ సంపాదించండి! అని కావచ్చు!" అన్నాడు రాజా.

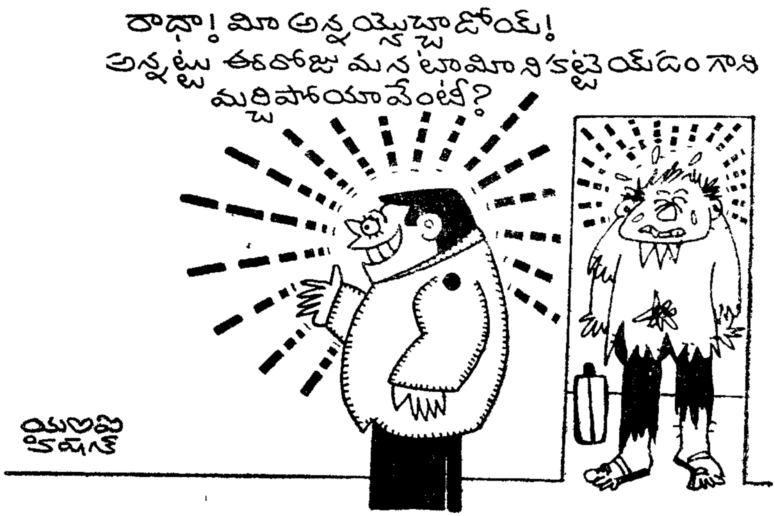

"వెయ్యికాదు! రెండువేలు అను! ఇందాక మ్యూజియం వాళ్ళు వచ్చి కొనేందుకు సెలక్టుచేసిన వాటిలో ఈ పెయింటింగ్ కూడా ఉంది దీని ధర వెయ్యి రూపాయలు!" అన్నాడు దాసు.

"వారేవా! ఈ రాత్రికి సుబ్రావ్‌గాడిచేత పార్టీ ఖర్చుచేయించకుండా వదల గూడదు!" అన్నాడు మూర్తి.

"నాన్సెన్స్ మా స్కూల్ పిల్లకాయలు కళ్ళుమూసుకొని రుద్దగలరు ఈ మాత్రం కళాఖండాలు!" అన్నాడు రావు.

"తగ్గరా, నాయనా! పిల్లగాళ్ళు కళ్ళు మూసుకుని వెయ్యగల కళాఖండాన్ని ఆర్టు కాలేజీల్లో అయిదారేళ్ళు తలక్రిందులుగా తపస్సు చేసిన కళాకారులు వేయ గలగటం అంత తేలికేం కాదు!" అన్నాడు మూర్తి.

"అసలు ఏ ఆర్టిస్టయినా చిత్రాలు ఎందుకు వేస్తాడంటారూ?" ప్రశ్నించాడు దాసు.

"తిన్నది అరక్క!" అన్నాడు రావు.

"ఇంకెందుకు! ఆత్మ సంతృప్తికే!" అన్నాడు రాజు.

"ఈ ఎగ్జిబిషన్లతో, అవార్డులతో మన ఆర్టిస్టుల ఆత్మలు శాంతించి నిద్ర పోతున్నాయనా?"

"ఏమైనాగానీ, అసలు ఆత్మశాంతికని గీసేవాడూ, రాసేవాడూ అదేదో వాడి ఆత్మలోనే ఏడవక ఇలా ఇంత డబ్బు తగలేసి రంగులూ, కాన్వాసులూ, ఫ్రేములు పాడుచెయ్యటం...."

"ఆ తర్వాత ఎగ్జిబిషన్లకు పంపి ప్రైజుకోసం పైరవీలు చెయ్యటం, జడ్జీలకు టైర్లు కొడుతూ తిరగటం...."

"రాకపోతే ఏడవటం... ఎందుకూ...?" రెట్టించేడు రావు.

"మరి ఎగ్జిబిషన్లలో కాకుంటే మీరంతా చూసేదెలాగోయ్?" ప్రశ్నించేడు మూర్తి.

"చూసి?...."

"తరించటం.... లేకుంటే అగ్ఫా కంపెనీవాడి లాభాలు పెంచటం!"

మరీ అంత తేలిగ్గా నోరుజారేయకండోయ్? కళల్ని ఆస్వాదించాలంటే కొంతన్నా అనుభవం కావాలి! కళాదృష్టి అలవరచుకోవాలి!" అన్నాడు మూర్తి.

"అవును సుమా! రోజూ మా బామ్మ తెల్లారే చన్నీళ్ళ స్నానంచేసి చాలా సేపు ఏదో గొణుగుతూ కూర్చుంటుంది. ఎంతవిన్నా నాకది అర్థంగాక మా అమ్మ నడిగితే 'ఆవిడ శివస్తోత్రం చదువుతుందిరా' అంది. నిజమే అనుభవం ఉంటేగాని ఏదీ అర్థం అయిచావదు. ఆ దేవుడికికూడా ఈ అనుభవం ఉన్నట్టులేదు. మా బామ్మకు ఇంతవరకూ ప్రత్యక్షం కానే లేదు!" అన్నాడు రావు.

"అయితే ఈ ప్రైజులిచ్చేవాళ్ళూ, వాటిని ఇప్పించే జడ్జీలూ, వాటిని పంచి పెట్టేవ మంత్రులూ వీళ్ళంతా అగ్ఫా కంపెనీ ఏజంట్లంటావేమిట్రా?"

"అబ్బెబ్బే! ఏదో ఓ చిన్న ఎత్తిపోగాదివి! అంత పచ్చి నిజాలు నే నెలా ప్రవచించగలను!"

"అంత తేలిగ్గా కొట్టెయ్యకండోయ్! ఈసారి వచ్చిన జడ్జీలు సామాన్యులేం గారు! తల నెరిసిన, పండ్లూడిన ఆర్ట్ క్రిటిక్కులు! కలకత్తా, ఢిల్లీ, బొంబే ల్నుంచి తలా ఒకరూ వచ్చారు!"

"రైళ్లోకూడా కాదు! విమానాల్లో!" అందించాడు రాజు.

"అయితే విమానాల్లో తిరిగేవాళ్ళు మహా మేధావులన్నమాట!"

"అక్షరాలా! ఈ మధ్య చాలా విమానాలు దార్లోనే చతికిలపడుతున్నవితే వారి విజ్ఞానాన్ని మొయ్యలేకనే!"

"మన రావుగాడికి ఈ ఆర్టంటే గిట్టదని తెలిసి కూడా వాడితో పోట్లా టెందుకురా!" వారించాడు దాసు.

"మీ కున్నంత కళాహృదయం నాకు లేదుగానీ నన్ను వదిలేసి మీరంతా ఈ కళాఖండాల్ని మేసి సంస్కృతిని ఉద్ధరించండిరా నాయనలారా!" అని తప్పుకున్నాడు రావు.

మూర్తి కాలర్ సర్దుకుని కళ్ళతోడు సవరించుకున్నాడు. "మనకు అర్థం కావంత మాత్రాన ఈ అర్థునతరా చెత్త క్రింద జమకట్టటం...." అంటూ ప్రారంభించాడు.

"కాస్త చదువుకున్న అజ్ఞానులం! పైగా సుబ్రావ్‌గాడి దోస్తులం! మనకే అర్థంగాకుంటే మరింకెవరికోసంరా బాబూ ఈ బొమ్మలు?" అడ్డువచ్చాడు దాసు.

"ఏం ఎందుకు అర్థంగావు? సుబ్రావ్ ఈ పెయింటింగ్స్‌లో కొన్ని సింబల్స్ వాడాడు. అవేమిటో ముందు తెలుసుకుంటే సరి!" అన్నాడు మూర్తి.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు. ఉత్సాహంతో విజృంభించాడు మూర్తి.

"మీరింకా గుర్తించటంలేదుగానీ, సుబ్రావ్‌గాడు ఈ మధ్య బాలా ఎదిగాడు! మొన్న ఆదివారం సత్యజిత్‌రాయ్ సిన్మాకు కూడా వచ్చేడు!"

"అలాగా! మొన్న మా బొమ్మ చేతుల్లో సినిమాపాటల పుస్తకం చూశాను!" అందించాడు రావు.

"నువ్వండరా నాయనా!" విసుక్కున్నాడు మూర్తి! "ఈ మధ్య సుబ్రావ్ బాలా చదివేడు! వాంగో జీవితం చదివీ, అతని చిత్రాలు ఆల్బంలో చూసీ మన వాడో వారంరోజులపాటు ఈ లోకంలోనే లేడు!"

"కొంపదీసి వాంగోలాగే చెవి కోసుకుని కట్లుకట్టుకుని ఆస్పత్రిలో పడుకోలేదు కదా ?"

"నాన్సెన్స్ మాట్లాడకు? ఆ మాటకొస్తే చెవిగానీ, ముక్కుగానీ కోసుకో గల దమ్ములు ఒక్క కళాకారులకే ఉంటాయి!" గద్దించేడు దాసు.

"సరే! మరి సుబ్రావ్‌గాడు చెవి కోసుకోకుండా ఏం చేసినట్టు?" ఉత్సాహం చూపించేడు రావు.

"వేస్తే వీళ్ళందర్నీ మించిపోవాలి! లేదా తిని నిద్రపోవాలి! అని తేల్చుకున్నాట్ట!" వివరించేడు మూర్తి

"శభాష్! మరి తిని నిద్రపోక ఇవన్నీ వేసి మన దుంపలేందుకు రాంపుతున్నట్టు?"

"ఎందుకా; వాడెంతగా ఎదిగాడో నీకెలా తెలియటం? వాడి ఆలోచనలే మారిపోయాయి! విప్లవభావాలు ఎక్కువయ్యాయి!"

ఎదురుగా ఉన్న సుబ్రావ్ పెయింటింగ్ అకస్మాత్తుగా ఓ బాంబుగా మారి పేలినంతగా ఉలిక్కిపడ్డారు ఆ ముగ్గురూ! నమ్మలేనట్లుగా మూర్తివంక సంభ్రమంతో చూసేరు.

మూర్తి మందహాసం చేశాడు. ఈ పెయింటింగులో రంగుల ముద్దలు తప్ప మరేం లేవనేగదా మీ గోల: నిజమే: కానీ, అంతా ఆ రంగుల్లోనే ఉంది. కాస్త పరికించి చూడండి. పై భాగంలో ముద్దముద్దగా చిక్కగా ఉన్న ఆ ఎర్ర రంగు ప్రగతికి: విప్లవ భావాలకు సంకేతం, తెలుసుగా....?"

"ఆ....ఆ.... అవును?" నసిగేడు దాసు.

"మధ్యలో పసుపురంగులో కలగాపులగంగా, పెంటకుప్పలా కనిపిస్తున్నదే.... అది మనచుట్టూ ఉన్న ఈ సమాజానికి సింబల్."

"ని. . న్ని....న్నిజమే?...."

"కాకేం: సుబ్రావ్‌గాడేమన్నా నీలోటి ఎప్పీవోగాడనుకున్నావా: వాడీమధ్య చాలా సీరియస్‌గా, తెగింపుగా ఆలోచిస్తున్నాడులే:"

"తర్వాత. ..?"

"ఇహ ఈ చిత్రం క్రిందిభాగంలో ఉబ్బెత్తుగా కనపడే నల్లరంగు ఓ బలిసిన పందికి సింబల్!"

"పందా?.... అంటే....?"

"పంది దేనికి సింబల్ అయిందీ కూడా తెలీదూ." గద్దించేడు మూర్తి.

"పంది పరిశుభ్రతకు చిహ్నం. అవే లేకుంటే మా బెజవాద ఈ మాత్రం శుభ్రంగావన్నా ఉండేది గాదు!" అందించాడు రాజు.

"నీ జోకులకేంగానీ, విను," ఉపక్రమించేడు మూర్తి. "స్వార్థంకోసం సమాజాన్ని ఛండాలంగా రూపొందనిచ్చి అందుమూలంగా లాభపడాలని చూసే దుష్టవర్గాలకు సింబల్ ఈ పంది!"

"అవునవును!" అర్థంచేసుకున్నాడు దాసు.

"మా ఆఫీసులో ఓ లావాటి ఆఫీసరుగాడున్నాడు: ఎవరికీ దక్కకుండా మామూళ్ళన్నీ వాడే మింగుతాడు. అందుకని అందరూ కలసి వాడికి 'పీమపంది' అని బిరుదిచ్చేరు."

"అవలా ఉండనీ!" విసుక్కున్నాడు మూర్తి. ఆ నల్లపంది ఈ పసుపు సమాజాన్ని లద్దుండలా మింగేయాలని చూస్తోంది. ఈ సందర్భంలో ఆ నలుపుకూ ఈ ఎరుపుకూ జరిగే సంఘర్షణను ప్రదర్శించటమే ఈ చిత్రంలో సుబ్రావ్ చేసింది!"

రాజు, దాసు తృప్తిగా తల లూపేరు.

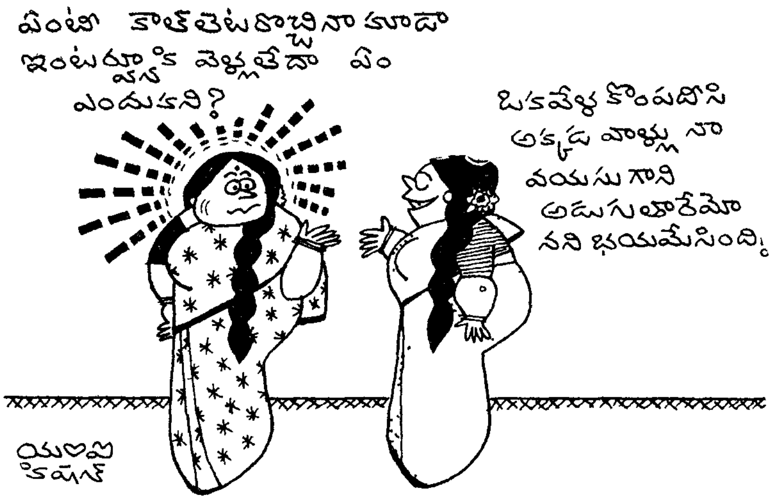

"నువ్వన్నట్లు ఆళల్ని అర్థంచేసుకోవాలంటే కాస్త అనుభవం ఉండాల్సిందే!" అన్నాడు రాజు.

"సరేగానీ. ఇదంతా సుబ్రావ్‌గాడే చెప్పాడా? లేక నీకే తట్టిందా?" అనడిగేడు దాసు.

కళ్ళజోడు సవరించుకున్నాడు మూర్తి. "ఈ మాత్రానికి వాడిని అడగాలా! వాడి పెయింటింగ్‌కు పెట్టిన పేరు చూస్తే తెలీటంలా!"

"మాకు తట్టనేలేదు సుమా! 'సంఘర్షణ' అంటే ఇదన్నమాట! మొత్తం మీద ఈ పెయింటింగ్‌తో బాగానే సంఘర్షించావులే!"

అందరూ రాజీ కుదిరినట్టుగా, బరువు తగ్గినట్టుగా కదిలేరు.

ఆ చర్చలోంచి బయటపడిన రావుకు ఇందాకటి సజీవ కళాఖండాలెక్కడా కనుపించలేదు.

వాళ్ళు కళాస్వాదనతో కడుపునింపుకునో, కడుపునొప్పితోనో ఎప్పుడో బయటకు పోయినట్లున్నారు. హాల్లో జనం దాదాపు లేరు.

అటుగా వరండాలోకి చూసిన రావుకు అటే వస్తూన్న సుబ్రావ్ కనుపించేడు.

"మారేళ్ళకుష్ష. రావోయ్!" కేకేశాడు మూర్తి.

ముసిముసి నవ్వుల్తో వెయ్యిరూపాయల వాయినం ముట్టిన పెళ్ళికొడుకులా లోపలికొచ్చేడు సుబ్బారావు.

"నీ పెయింటింగ్‌ను వీళ్ళకు అర్థమయ్యేలా చెప్పలేక చచ్చాననుకో. మొత్తంమీద చాలా ఎదిగావోయ్!" అన్నాడు మూర్తి.

"కంగ్రాచ్యులేషన్స్!" అన్నారందరూ ఏకగ్రీవంగా.

"థాంక్స్" అంటూ అందరికీ షేక్‌హ్యాండిచ్చేడు సుబ్బారావు. "ఆ ప్రైజు వచ్చిన పెయింటింగునే మ్యూజియంవాళ్ళు వెయ్యిరూపాయలకు కొనేశారు. ఇంతసేపూ వాళ్ళతోనే మాట్లాడుతున్నాను!" అంటూ తృప్తిగా, గర్వంగా ఆ పెయింటింగుకేసి యథాలాపంగా చూసుకొని ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"పదండి కాఫీ త్రాగుదాం! ఎగ్జిబిషన్ మూసేసే టైమయింది!" అంటూ బయటికి దారితీశాడు.

"కాఫీ ఏమిటీ నాన్సెన్స్! రెండువేలు కొట్టేసి కనీసం బీరుబుడ్డీ అన్నా ఇప్పించవష్షరా!" ఎగిరేడు మూర్తి.

"ఓ! అలాగే!" అంటూ వాళ్ళతో కలిసి బయటికొచ్చి, మళ్ళీ అంతలోనే ఏదో గుర్తొచ్చినవాడిలా "ఇప్పుడే వస్తా!" నంటూ ఆర్టుగ్యాలరీలోకి నడిచాడు సుబ్బారావు.

రిసెప్షన్ దగ్గరున్న ఎగ్జిబిషన్ ఇన్చార్జిని లాక్కొని తన పెయింటింగ్ వద్దకు తీసుకొచ్చాడు సుబ్బారావు.

"కనీసం అవార్డువచ్చిన పెయింటింగులనన్నా సరిగా వ్రేలాడదీయవద్దండీ! ఇంకా నయం! ఎవరూ గుర్తించలేదుగానీ, మీ-నా పరువు గంగలో కలిసి ఉండును!" అంటూ ఆ పెయింటింగును తలక్రిందులు చేసి, సరిగా సర్ది చేతులు దులుపుకుంటూ బయటికొచ్చాడు సుబ్బారావు.

ఎరుపు నలుపుల కళాత్మకత, కళాకారుల సింబాలిజంను గురించి వరండాలో తీవ్రంగా చర్చించుకుంటున్న ఆ నలుగుర్నీ తోసుకుని తేలికైన హృదయంతో బరువుగా ముందుకు నడిచాడు సుబ్బారావు.